

Перебуває у змістовому й емоційному зв'язку з першим значенням і друге значення слова *ревнивий* «схильний до заздрощів, заздрісний», напр.: *Він дуже **ревнивий** до чийогось успіху. Мабуть, як і всі художники!* (М. Слабошпицький).

Отож уживаймо слова *ревний* і *ревнивий* відповідно до їхньої значеннєвої спеціалізації — передавання позитивних якостей людини (прикметник *ревний*) і негативних її характеристик (прикметник *ревнивий*).

Іван Вихованець

САМОЛІКУВАННЯ МОЖЕ ЗАШКОДИТИ ЧИ НАШКОДИТИ ЗДОРОВ'Ю?

У рекламах нових ліків нас закликають *не займатися самолікуванням* (правильно — *не вдаватися до самолікування*). Пояснюючи, чому цього не можна робити, уживають дієслова *нашкодити* і *зашкодити*, пор.: *Не займайтеся самолікуванням, це може **нашкодити** Вашому здоров'ю і Не займайтеся самолікуванням, це може **зашкодити** Вашому здоров'ю*. То яке із згаданих дієслів ужите правильно? Щоб відповісти на це запитання, порівняймо їх значення, подані в тлумачному Словнику української мови. *Нашкодити* означає «заподіяти шкоду кому-, чому-небудь», тобто передбачає когось або якесь природне явище (град, буревій, зливу), що спричинюють шкоду, напр.: — *Ой, лис ти, Григорію, лис. **Нашкодив** тихцем, а тепер піддобрюєшся?* (М. Стельмах); *Град багато **нашкодив**, бо пообивав цвіт на деревах, дуже поприбивав огороди і збіжжя* (Леся Українка). *Зашкодити* (*зашкоджувати*) виражає значення «завдати шкоди кому-, чому-небудь», але не кимсь або чимсь, а такої шкоди, що є негативним наслідком чогось, напр.: — *Ах, отче! Покиньте сю розмову, прошу вас! Вона вас бентежить, може **зашкодити** вашому здоров'ю!* (І. Франко). Саме таким може бути наслідок самолікування: або погіршення стану здоров'я, або й повна втрата його.

Отже, якщо йдеться про можливу шкоду самолікування, то потрібно вжити дієслово *зашкодити* або стійку словосполучу *завдати шкоди*. А згаданий фрагмент реклами укра-

їнською мовою природно звучатиме так: *Не вдавайтесь до самолікування, воно може **зашкодити** Вашому здоров'ю; Не вдавайтесь до самолікування, воно може **завдати шкоди** Вашому здоров'ю.*

Катерина Городенська

ТРИ НЕЗАБУТНІ Й ТРИ НЕЗАБУТНІХ ЗУСТРІЧІ

В українському вжитку читаємо і чуємо: *два довгі роки і два довгих роки, три незабутні зустрічі і три незабутніх зустрічі, чотири літні вечори і чотири літніх вечори.* Дехто сприймає прикметникове означення у формі родового відмінка множини як помилку, бо воно не узгоджене з іменником. Проте вживання такого означення в сполуках із числівниками *два, три, чотири* — не помилка, а спадок від попередніх періодів розвитку української мови. Воно з'явилося під впливом сполук із числівником *п'ять* і більше. Чому? А тому, що цей числівник у називному—знахідному відмінку, на протигагу числівникам *два, три, чотири*, керує іменником, «потребуючи» форми родового відмінка множини, напр.: *п'ять днів, шість вечорів, сім книжок.* Із ним узгоджується прикметникове означення, пор.: *п'ять сонячних днів, шість довгих вечорів, сім цікавих книжок.* Ця форма означення поширилася ще в староукраїнській мові на сполуки із числівниками *два, три, чотири*, незважаючи на те, що в них уже було означення у формі називного відмінка множини. Ось так з'явилося не узгоджене з іменником означення у формі родового відмінка множини в сполуках на зразок *два щасливих роки, три незабутніх зустрічі.*

У сучасній українській літературній мові обидві форми прикметникового означення в сполуках із числівниками *два, три, чотири* — правильні й активно вживані. Обмежень у виборі якоїсь із двох відмінкових форм немає. Мовознавці відзначають лише переважне вживання означення у формі називного відмінка множини з іменниками жіночого роду (*дві маленькі дівчинки, три бурхливі ріки*) і означення у формі родового відмінка множини — з іменниками чоловічого та середнього роду